

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/217/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214205359
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8214205359.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Martina Kopinu v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému v rade 1/: X. S., nar. X.X.XXXX, bytom S. XX, 2/ V. S., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XX, 3/ Q. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom v V., Q. XX, za účasti: Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42 343 828, právne zast. JUDr. Monika Marjanovič, advokátka so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1532/6, o zaplatenie 5.552,40 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 6C/207/2014 - 147 zo dňa 20.06.2016 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a Združením - Pomoc a ochrana spotrebiteľa "POS".

II. Žalobca je povinný zaplatiť Združeniu - Pomoc a ochrana spotrebiteľa "POS" na účet prijímateľa JUDr. Moniky Marjanovič, advokátky so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1532/6 náhradu trov odvolacieho konania vo výške 199,47 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol o nároku žalobcu tak, že konanie v časti o zaplatenie 1 000,00 Eur na základe späťvzatia zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol, žalovaným náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť Združeniu - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ (ďalej len „Združenie“) trovy konania vo výške 398,40 Eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pri postúpení pohľadávky z banky na žalobcu nebol dodržaný postup podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“), čoho dôsledkom je nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu. O trovách Združenia rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci a obhajoval platnosť postúpenia pohľadávky (banka môže postúpiť peňažný záväzok ako celok, vrátane príslušenstva; vyhlásenie mimoriadnej splatnosti postupcom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky; v konaní bolo predložené relevantné oznámenie o postúpení; ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách upravuje výnimky z bankového tajomstva; nutnosť aplikácie Obchodného zákonníka). Nesúhlasil s priznaním trov Združeniu, pretože nejde o účelne vynaložené trovy. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil, resp. ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Združenie vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhlo napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a uplatnilo si trovy odvolacieho konania.

4. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 379 a § 380 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

5. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

6. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

7. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

8. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť však iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už (1) splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

9. Z obsahu spisu a napokon i z obsahu samotného odvolania je zrejmé, že postupca neukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovanými na strane druhej strane, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a žalobca nedisponuje dokladmi, ktoré by danú skutočnosť - ukončenie zmluvy - preukázali. K predčasnému ukončeniu zmluvy došlo až zo strany žalobcu oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 18.07.2011.

10. Odvolací súd v tomto smere dáva do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Bratislave vo veci 6Co 203/2015, ktoré sa týka postupovania pohľadávok právneho predchodcu žalobu (postupcu v predmetnom konaní), na odklon ktorého nevidí dôvod a v plnom rozsahu sa s jeho závermi stotožňuje cit.:

„Predmetný splátkový úver vo výške 29.000,- Sk (962,62 eur) poskytla žalovanej Slovenská sporiteľňa, a. s. na základe zmluvy z 28. 8. 2006. V zmysle tejto zmluvy mala konečná splatnosť úveru nastať dňa 20. 8. 2011. Pohľadávku z tohto úveru Slovenská sporiteľňa, a. s. postúpila Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o. (právny zástupca žalobcu) zmluvou o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010. Z Čl. 7.6 bod 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka bola Slovenská sporiteľňa, a. s., oprávnená okrem iného vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. Slovenská sporiteľňa, a. s., nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku teda postúpila spomenutej spoločnosti bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. bez toho, aby zmluvný vzťah zanikol výpoveďou zmluvy o úvere alebo odstúpením od nej. Táto skutočnosť je zrejmá z toho, že až žalobca (po tom, ako mu pohľadávku postúpila spoločnosť Havel & Holásek, spol. s r. o.) vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a to listom zo 4. 7. 2011. Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou zmluvy o úvere, resp. odstúpením od nej, nie je možné urobiť záver o tom, že by úver s úrokmi z neho vo výške 18,60 % ročne bol splatný.

Splatnými sa do tej doby mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bola žalovaná v omeškaní.

Z ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. (zákon o bankách) vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda Slovenská sporiteľňa, a. s., postúpila zmluvou z 21.10.2010 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o., postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s., nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 21.10.2010 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má, je neplatnou aj zmluva z 1. 12. 2010, ktorou Advokátska kancelária Havel & Holásek, spol. s r. o., postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že žalobca nie je subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej rézii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podradiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to žalobca zrejme nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.“

11. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že žalobca nepreukázal zaslanie ani doručenie písomnej výzvy (banky) po tom, čo boli žalovaní (klienti banky) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok nebolo preukázané. Aktívna legitímácia žalobcu nie je preto ani čiastočne daná.

12. K náhrade trov konania je potrebné uviesť, že z obsahu spisu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania správne. Súd na základe späťvzatia konanie v časti o zaplatenie 1000,00 Eur zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol. Dôvodom čiastočného späťvzatia bolo, že žalovaní v priebehu konania uhradili časť dlžnej sumy. Je však potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na neplatnosť postúpenia pohľadávky žalovaní neboli povinní túto sumu uhradiť. Žaloba nebola dôvodná práve vzhľadom na neplatnosť postúpenia, z čoho vyplýva, že v konaní boli plne úspešní žalovaní, a teda aj Združenie vystupujúce na ich strane.

13. Vo vzťahu k odvolacím námietkam týkajúcim sa priznania náhrady trov konania Združeniu odvolací súd uvádza, že jeho procesná aktivita evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov.

14. Vedľajší účastník je plne legitimovaným subjektom na vystupovanie v tomto konaní ako subjekt, ktorý ochraňuje práva spotrebiteľa, a to v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p. účinného do 30.06.2016. Právo na právne zastúpenie je garantované Ústavou SR, konkrétne v článku 47 ods. 2. Občianske združenie nemôže byť výnimkou v tom smere, že by sa mu malo toto ústavné právo odopierať. Je nelogické tvrdiť, že občianske združenie, ktoré bolo založené na ochranu práv občana - spotrebiteľa, musí vo svojej podstate samo o sebe zabezpečovať aj právne služby a ochranu práv spotrebiteľa po právnej stránke. Zabezpečenie právneho zástupcu z radov advokátov je plne v súlade s plnením účelu a poslania tohto občianskeho združenia, pretože najmä v súčasnosti pri komplikovanej právnej úprave a často meniacej sa legislatíve, pri potrebe naštudovania a zvládnutia noriem Európskej únie je nepochybné, že zastupovanie kvalifikovaným právnym zástupcom z radov advokátov je nutné a žiaduce, pričom nijakým spôsobom sa takto nespochybňuje podstata a poslanie občianskeho združenia. Práve naopak, ide o prejav zodpovedného a kvalifikovaného prístupu pri ochrane práv spotrebiteľa.

15. Pri posudzovaní účelnosti vynaložených trov je potrebné prihliadnuť na to, že Združenie poskytlo žalovaným kvalifikovanú ochranu. Ochrana práv spotrebiteľov v tomto konaní zo strany Združenia bola účinná, nakoľko po vstupe do konania sa vo veci vyjadrilo a vznieslo námietku nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, čo bol úkon nepochybne na prospech spotrebiteľov. Toto vyjadrenie k žalobe zo dňa 13.01.2016 nie je možné považovať za formulárové. Ide o individualizované podanie, v ktorom sú výslovne vo vzťahu k predmetnému konaniu špecifikované skutočnosti (dlžná suma, číslo úverovej zmluvy, výška poskytnutého úveru a výška splátky, výška RPMN, doba splatnosti, dátum postúpenia pohľadávky), na základe ktorých Združenie vyhodnotilo žalobu ako nedôvodnú.

16. Keďže k procesne relevantnému vyjadreniu Združenia k žalobe prostredníctvom jeho právneho zástupcu nemohlo dôjsť bez prevzatia a prípravy právneho zastúpenia, aj trovy spojené s prevzatím a prípravou právneho zastúpenia boli vynaložené účelne.

17. Činnosť Združenia bola účelná, pretože viedla k sledovanému cieľu za použitia primeraných prostriedkov. Pokiaľ jeho činnosť viedla k sledovanému cieľu, nie je možné hodnotiť ju ako neúčelnú. Združenie sa k veci vyjadrilo až po tom, čo sa oboznámilo so žalobou.

18. Odvolací súd dodáva, že aktuálna právna úprava v Civilnom sporovom poriadku inštitút vedľajšieho účastníctva občianskych združení ako bol upravený v O.s.p. síce nepozná, avšak občianske združenie vstúpilo do konania ako vedľajší účastník v čase, keď mu to právna úprava umožňovala. Občianske združenie teda účinne vstúpilo do konania, oprávnené sa konania zúčastnilo a účelne vynaložilo trovy, na ktorých náhradu mu vznikol nárok a ktoré mu boli priznané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

19. Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti s osvojením si jeho dôvodov ako správny potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP.

20. Združenie bolo v odvolacom konaní úspešné a tomu zodpovedá aj výrok o náhrade trov odvolacieho konania postupom podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Súd priznal Združeniu náhradu trov odvolacieho konania v ním uplatnenej a vyčíslenej výške 199,47 Eur, a to za vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 25.07.2016 vo výške 190,89 Eur a režijný paušál vo výške 8,58 Eur, ktoré je žalobca povinný zaplatiť Združeniu na účet prijímateľa JUDr. Moniky Marjanovič v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

21. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).